MILOSRDNÍ BRATŘI
ČECHY A MORAVA

Čtvrtletní zpravodaj milosrdných bratří č. 52 2 2021

Hospitalita

SVATÝ OTEC NA SLOVENSKU

POSELSTVÍ SVOBODY, KŘÍŽE A PŘÍKLADU PANNY MARIE

ZDARMA

OBSAH

4 Krátce...

ŘÁD A KŘESŤANSKÝ SVĚT

8 Dokončena oprava varhan ve Valticích
9 P. Richard Jombík, OH - ocenený cenou primátora Bratislavy
10 Kamerun - Misijní projekt 2021
12 Fresky u sv. Leopolda - Památka JMK 2020
13 Kralický památník obětem internace
14 Evropská kandidatura v italské Gorizii
15 Řeckokatolíci při kostele sv. Leopolda
16 Světový den migrantů
18 Vzácna relikvia z Talianska v Bratislave
20 Pápež na Slovensku - cenné posolstvá o slovode, kríži i príklade Panny Márie

ŽIVOT A ZDRAVÍ

26 Zbožnost je užitečná ke všemu - Mons. Jan Graubner

HISTORIE ŘÁDU

27 Řeholnice během komunismu v letovickém konventu
31 Br. Godhart František Zbraslavský - 70. let o smrti

SPIRITUALITA

33 Kříž a jeho spiritualita
34 Z dopisů sv. Jana z Boha
35 Papež František na twitteru

MILÉ SESTRY A MILÍ BRATŘI,

dary, které dostáváme od Boha, mnohdy přijímáme naprosto automaticky a ani si neuvědomujeme, že se věci i situace mohou změnit. Pak, když dojde k takzvanému vykolejení z běžného rytmu, a když jsme stavěni před nečekané situace, ptáme se, proč to nastalo a proč procesy neběží v zaběhnutých kolejích. Asi jsme si navykli, že máme snahu mnoho situací mít pod kontrolou. Vede nás k tomu dnešní doba a moderní technologie, které nám podsouvají, že člověk by měl mít vše pod kontrolou. Změnou takto nastaveného režimu se můžeme velice snadno dostat do situace, kdy budeme hledat jiná řešení. Naše zaběhnuté modely nebudou fungovat. A můžeme se dostat i do situace, kdy se budeme ptát Boha, proč tuto změnu dopustil. Proč připustil, že se nám změnil tak zaběhnutý a poklidný režim našeho života. Ale v tomto je právě tajemství daru. Něco obdržím, ale počítám se změnou. S jiným darem. Proto bychom měli Bohu, prostřednictvím Panny Marie, děkovat za každý den a za vše, co nám tento den přináší. Přeji vám všem požehnané dny.

V modlitbách s vámi

Br. Martin Macek, OH
představený milosrdných bratří
v České republice a na Slovensku

krátce...

| Tři španělské provincie se spojují do jedné

Velká změna ve struktuře našeho řádu se udála v březnu tohoto roku. I když byl náš zakladatel sv. Jan z Boha původem z Portugalska, své obrácení zažil ve španělské Granadě, kde také založil dílo, které jeho následovníci nesou dodnes. Jedná se o náš řád milosrdných bratří.

Je tedy přirozené, že právě ve Španělsku máme jednu z nejhustších sítí našich zařízení. Do letošního března zde byly zřízené 3 samostatné provincie, z nichž každá provozovala svoje zařízení. Vedení řádu ale po rozhovorech s tamními bratry rozhodlo o spojení sil a sloučení všech tří provincií do jedné. Nehledě na administrativní a jiné úspory sil, jsme za tento krok rádi, protože představuje touhu a úsilí našeho řádu po jednotě, ke které nás vyzývá Kristus, a to nejen v našem řádu, ale ve společnosti jako takové.

Generální představený Jesus Etayo při slučování provincií připomenul, že se vždy musíme snažit vystoupit z naší komfortní zóny, opustit jednostranné představy a předsudky, a vydat se na cestu vstříc druhým, naslouchat jejich

nápadům, projektům, chápat důvody druhých, a společně hledat cestu kupředu.

| S řeholníky v Tatrách & Klášter na čas

Na konci srpna proběhl již 6. ročník akce S řeholníky v Tatrách, při kterém milosrdní bratři zvou zájemce o řeholní život ve spiritualitě hospitality ke společnému pobytu v horách. Vedle turistiky v krásné přírodě mají zájemci možnost poznat řeholní život zblízka, promluvit si s bratry a načerpat nové duchovní síly.

Akci organizujeme již pravidelně, proto se i další zájemci o účast v příštím roce mohou průběžně hlásit našemu představenému na emailu *prevor@milosrdni.cz*.

Kromě výletu do Tater je ale stále otevřený náš brněnský klášter pro případné zájemce o řeholní život. „Klášter na čas" tak mohou zájemci zažít opět po domluvě s naším představeným. Všichni mladí muži jsou zváni!

| Začala oprava hlavního oltáře v kostele sv. Leopolda v Brně

Lešení v kostele sv. Leopolda v Brně se opět přesunulo, tentokrát od kazatelny, kterou se podařilo kompletně zrestaurovat, ke hlavnímu oltáři. V minulých letech byl sice restaurován zlatý svatostánek, opravu ale vyžaduje i celá oltářní stěna kostela.

V následujících dvou letech tedy restaurátory čeká vyspravování, obnovování a leštění štukolustrů, čištění soch v leštěné běli a přezlacování rokajů. Pokračuje tak mnohaletý projekt obnovy kostela, jehož umělecké zpracování se snažíme uvést do původní podoby a vrátit mu lesk a barvy.

Za podporu jsme vděčni Ministerstvu kultury působícímu prostřednictvím Statutárního města Brna, Jihomoravskému kraji, ale i farníkům a dárcům, bez kterých by opravy nebylo možné realizovat. Prosíme také o modlitby, aby se podařilo práce zdárně dokončit.

| Novinky z kostela sv. Leopolda

Jelikož klášterní kostel sv. Leopolda v posledních měsících prochází rekonstrukcí a několik dalších měsíců práce ještě probíhat budou, jsme občas nuceni pozměnit harmonogram bohoslužeb. Prosíme farníky o pochopení. Aktuální rozpis jednou týdně aktualizujeme na našem webu *www.milosrdni.cz* a umisťujeme na nástěnku před kostelem.

Farníkům a dalším zájemcům nabízíme ale možnost odběru rozpisu bohoslužeb na daný týden, a to emailovou formou. Pokud o odběr informací z kostela máte zájem, napište nám na email *info@milosrdni.cz*. Novinky z kostela Vám rádi budeme posílat.

| Nový pečovatelský dům ve Vietnamu

Vietnam patří k zemím, které se k pandemii onemocnění COVID-19 postavily specifickým způsobem. V této zemi zavedli nejpřísnější možnou izolaci celé země. Vstoupit do ní bylo možné jen se skutečně vážným odůvodněním. Do země dokonce nebylo možné poslat ani dopis.

Podle oficiálních statistik (které však vzhledem k charakteru tamní vlády nelze považovat za zcela spolehlivé) země pandemii prošla bez větších potíží a využila čas a prostor k vnitřnímu rozvoji.

Stejně tak našim spolubratřím, kteří v zemi působí, se podařilo vybudovat nový domov pro seniory s pečovatelskou službou ve městě Tan Bien, východně od Ho Či Minova města na jihu Vietnamu.

Vyprošujeme novému zařízení, bratřím a spolupracovníkům požehnání od Pána a ochranu Panny Marie, aby se v nich plně rozvinula hospitalita sv. Jana z Boha.

| 25 let od řeholních slibů br. Michaela a P. Richarda

Bratr Michael Malý složil své první sliby 19. května 1996 v Brně a slavné v roce 2001. Narodil se v roce 1972 a po vyučení na kuchaře místo vojny nastoupil v pečovatelském domě pro staré kněze na Moravci. Zde se setkal s milosrdným bratrem Františkem Boškem, který v něm otevřel zájem o hospitálské povolání. Vystudoval ošetřovatelskou školu v Brně. Řadu let sloužil na pozici zdravotní sestry v Nemocnici Milosrdných bratří a poté v Hospici sv. Alžběty V letošním roce se stal magistrem kandidátů pro střední Evropu a Itálii a přesídlil do italské Gorizie.

Otec Richard Pampuri Jombík složil své sliby 18. května 1996 v Bratislavě a v roce 2001 následovaly jeho sliby slavné. Narodil se v roce 1961. Vystudoval zdravotnickou školu a pracoval v nemocnici a v ústavu pro mentálně postižené v Banské Bystrici. V této době se oživila jeho víra. Když hledal společenství, ve kterém by mohl žít, narazil na milosrdné bratry a brzy poznal, že řeholní povolání je jeho cesta. Zanedlouho však uslyšel i další povolání, a to ke kněžství. Po studiu teologie byl na kněze vysvěcen v roce 2016. V současnosti je převorem bratislavského konventu a v místní nemocnici působí jako kaplan.

DOKONČENA OPRAVA VARHAN VE VALTICÍCH

3. srpna proběhla závěrečná kontrolní prohlídka opravy varhan v kostele sv. Augustina ve Valticích. Tento rok se restaurovala traktura, vzdušnice, píšťalnice a píšťaly. Připočtěme si k tomu již opravený hrací stůl z roku 2019 a opravený měch z roku 2017 a vyjde nám, že varhany (tedy samotný nástroj a jeho funkčnost) jsou kompletně zrestaurovány.

Naše poděkování patří především restaurátorovi Petru Stehlíkovi, který realizoval poslední dvě etapy restaurování: „Snažili jsme se stav co nejvíce přiblížit době vzniku nástroje, tedy roku 1911. Týká se to všeho: od výšky ladění, tlaku vzduchu, odstranění pozdějších nevhodných úprav až po drobnosti jako například oprava původního zvonečku, kterým mohl dát varhaník znamení osobě u měchu ve vedlejší místnosti, že má začít pumpovat vzduch.“

Letošní náklady dosáhly částky 842.950,- Kč. Děkujeme tímto občanům Valtic, ale i návštěvníkům města, kteří opravu v letošním roce podpořili částkou 99.471,- Kč. Jihomoravský kraj přispěl 139.000,- Kč. Zbývající část uhradil řád milosrdných bratří. Celkem oprava nástroje od roku 2017 stála 1.470.230,- Kč.

Velmi si ceníme podpory a zároveň máme radost z množství dárců, kteří byli ochotni přispět k zachování místní památky. Jména všech jsou uchována ve varhanách na pamětním listu.

Těšíme se na příležitosti, kdy se budeme moci v klášterním kostele setkat s farníky, místními obyvateli a dalšími návštěvníky a společně budeme moci vyslechnout tóny nově opravených varhan.

Tomáš Kollár

P. RICHARD JOMBÍK, OH
OCENENÝ CENOU PRIMÁTORA BRATISLAVY

Primátor Bratislavy Matúš Vallo po ročnej odmlke vyvolanej pandémiou koronavírusu opäť ocenil niekoľko významných osobností mesta, ktoré svojimi činmi a ideami prispeli k lepšej Bratislave. Na nádvorí svätého Juraja v Primaciálnom paláci udelil Cenu primátora Bratislavy aj priorovi komunity milosrdných bratov Richardovi Jombíkovi OH. Medzi ocenenými boli dirigent Ladislav Holásek, spoluzakladateľ Nadácie Horský park Kamil Procházdka s manželkou Máriou, zakladateľ Divadla bez domova Patrik Krebs a Uršula Kovalyk, vrcholový športovec, dlhoročný organizátor atletických podujatí Imrich Ozorák. Kolektívna cena COVID hrdinovia za veľké osobné nasadenie a obetavosť pri starostlivosti o seniorky a seniorov počas pandémie bola udelená ôsmim ženám zo zariadení pre seniorov. Cenu primátora získala aj iránska študentka medicíny Maryam Zarinshad, ktorá vypomáhala vo viacerých zariadeniach počas vianočných sviatkov. Na záver slávnostného podujatia primátor mesta udelil špeciálne poďakovanie a uznanie za životný prínos v oblasti umenia a umeleckú kultiváciu kultúrneho prostredia Bratislavy výtvarníkovi a grafikovi Miroslavovi Cipárovi.

Andrea Eliášová

KAMERUN
MISIJNÍ PROJEKT 2021

Milosrdní bratři z Kamerunu naléhavě prosí o pomoc, aby mohli udržet v provozu řádovou nemocnici v Batibo, která po 4 letech ozbrojeného konfliktu vládních a opozičních stran zůstává jako jediná v regionu otevřená pro veřejnost.

Milosrdní bratři z Kamerunu naléhavě prosí o pomoc, aby mohli udržet v provozu řádovou nemocnici v Batibo, která po 4 letech ozbrojeného konfliktu vládních a opozičních stran zůstává jako jediná v regionu otevřená pro veřejnost.

Koronavirová pandemie v mnohém změnila náš pohled na svět. Uzavřela nás do našich vlastních světů a zúžila naše vidění. Koronavirus ale není jediný problém, který svět sužuje. I v těchto dnech se totiž na mnoha místech světa válčí, pronásledují se lidé pro jejich vyznání, národní příslušnost, či cokoliv dalšího.

Jeden z nejvážnějších konfliktů dneška probíhá už 4. rokem v Kamerunu, kde se dodnes řeší problém nepříliš dobře narýsovaných hranic mezi státy po pádu kolonialismu. V severozápadní části Kamerunu tak místní bojují za osamostatnění. Rozdílnou mají národnost, jazyk i náboženství. Centrální vláda toto samozřejmě odmítá, ubrala národnostním menšinám na právech a neshody se proměnily v ozbrojený konflikt.

Mnoho rodin bylo vysídleno, mnoho lidí zabito, zemi sužují hluboké sociální a humanitární problémy vedle násilí a pronásledování, které se stalo denním chlebem mnoha obyvatel této části Kamerunu.

Přes všechny bezpečnostní hrozby a drancování poskytla naše tamní nemocnice v roce 2020 péči 13.640 pacientům v mnoha různých životních a zdravotních situacích – asistence u porodu, péče o matky s dětmi, základní zdravotní péče, hospitalizace, traumatologie, diagnostika či v této době aktuální léčba infekčních nemocí.

Aby tato péče mohla být zachována, prosí bratři o pomoc. Tamní konflikt a utrpení lidí mezinárodní společenství dlouhodobě přehlíží a globální pandemie koronaviru tomu ještě více nahrává.

FRESKY U SV. LEOPOLDA PAMÁTKA JMK 2020

V úterý 15. června 2021 proběhlo v brněnské Löw-Beerově vile udílení ocenění za nejlépe opravenou památku v Jihomoravském kraji v roce 2020. Jako nejlepší v kategorii výtvarného umění byla oceněna restaurátorská obnova fresek v kostele sv. Leopolda při našem brněnském klášteře.

Obnovu měla na starosti dílna paní Jany Severinové a samotnou realizaci prací restaurátor Libor Jaroš. Těmto, ale i všem, kteří se jakýmkoliv způsobem zapojili do projektu, který trval dva roky, a na který jsme se řadu let připravovali, bychom chtěli ze srdce poděkovat. Poděkování samozřejmě patří i Jihomoravskému kraji a Ministerstvu kultury ČR za finanční podporu, bez které bychom takto, zvlášť po finanční stránce, náročný projekt nemohli realizovat. Velké díky samozřejmě patří i farníkům z kostela sv. Leopolda, kteří se podíleli nemalým částkou.

Obnovou fresek ale práce nekončí. Letos jsme tak například dokončili práce na restaurování kazatelny a před prázdninami byly zahájeny práce na opravě hlavního oltáře, které potrvají více než rok.

Péče o kulturní dědictví není pro náš řád, který se věnuje především hospitalitě, péči o nemocné, chudé a potřebné, snadná. O to více si vážíme všech, kteří jsou ochotni naše aktivity na poli péče o památky podpořit a přiložit ruku k dílu. Uznání a podpory Jihomoravského kraje si tak velice vážíme.

KRALICKÝ PAMÁTNÍK OBĚTEM INTERNACE

Památník obětem internace v Králíkách donedávna sídlil přímo v klášteře na Hoře Matky Boží nad Králíkami na severní Moravě, kde byli za socialismu řeholníci internováni. Kvůli rekonstrukci historického areálu, kde byli řeholníci za komunismu internováni, se ale musel přestěhovat do nových prostor na královském Velkém náměstí. V sobotu 12. 6. navštívila památník, v jehož muzejní radě je členem i náš představený br. Martin, brněnská komunita milosrdných bratří.

Po 9 letech mohla díky stěhování expozice projít obnovou a byla doplněna o nové předměty, a to i ze sbírek našeho řádu. K tomuto místu internace máme hluboký vztah, protože jím za komunismu prošli i někteří z našich spolubratří. Zažívali zde utrpení, tvrdé výslechy, nespravedlivé věznění, byli nuceni k těžkým pracím a zažívali mnohé další perzekuce a ubližování. A to jen proto, že byli věrni svému povolání služby Bohu a druhým lidem.

Jsme vděčni řediteli památníku panu Richardu M. Sichovi a jeho spolupracovníkům za práci, kterou na památníku nezištně odvedli. Věnovat se této temné stránce minulosti našeho národa určitě není lehké, přesto je to nesmírně důležitá a dokonce zásadní činnost pro generaci současnou a generace budoucí.

Vřele doporučujeme památník, ale i klášter na Hoře Matky Boží v Králíkách k návštěvě. A to nejen pro krásu a duchovní hodnotu tohoto místa, ale i pro oživění hodnot, o které musíme jako společnost usilovat.

EVROPSKÁ KANDIDATURA V ITALSKÉ GORIZII

Koronavirus změnil chod světa, mnoho akcí muselo být zrušeno a mnoho jiných jsme museli odkládat. Pandemie takto ovlivnila samozřejmě i fungování našeho řádu. Jeden z projektů, které jsme museli dokonce několikrát odsouvat, bylo vytvoření jednotné kandidatury pro zájemce o vstup do našeho řádu ze zemí střední Evropy, Itálie a přilehlých regionů.

Nakonec se ale projekt realizovat podařilo a vedle jednotného evropského noviciátu v italské Brescii vznikla i jednotná kandidatura také v Itálii, a to v Gorizii na hranicích se Slovinskem. Kandidatura byla svěřena našemu českému spolubratru br. Michaelovi, který do Itálie odcestoval v polovině srpna. V tuto chvíli se tak již věnuje jednomu kandidátovi z Česka, příjezd kandidátů z dalších zemí se plánuje do podzimních měsíců.

V Gorizii provozuje náš řád domov pro seniory, v jehož areálu sídlí konvent. Milosrdní bratři a kandidáti tak budou moci žít v těsné blízkosti těch, kteří jsou svěřeni do péče našeho řádu.

Br. Michalelovi do jeho působení v Itálii vyprošujeme vše dobré, hlavně požehnání od Pána a ochranu Panny Marie, Matky Dobré Rady, na přímluvu sv. Jana z Boha!

ŘECKOKATOLÍCI PŘI KOSTELE SV. LEOPOLDA

Návštěvníci našeho brněnského klášterního kostela sv. Leopolda nemohli přehlédnout řadu nových prvků v interiéru. Pro římskokatolickou liturgii netradiční obrazy, ikony a svícny se v poslední době staly téměř nedílnou součástí kostela.

Kvůli nutným opravám v kostele Marie Magdaleny v centru města se v minulých letech museli farníci a další návštěvníci kostela přesunout jinam. A nemalou skupinou byli i naši řeckokatoličtí bratři a sestry, kteří se v kostele setkávali. O zázemí poprosili právě u nás, a my jsme jim ho rádi poskytli. Protože řeckokatolická komunita v městě Brně se postupně rozrůstá, v letošním roce bylo rozhodnuto o založení druhé brněnské farnosti se sídelním kostelem právě u sv. Leopolda. I když náš kostel není farní (spadáme pod farnost Staré Brno), přesto se stal domovem pro řeckokatolickou farnost.

Jsme tak vděčni za krásnou příležitost prožívat jednotu katolické církve, která slovy sv. papeže Jana Pavla II. dýchá dvěma plícemi, římskokatolickou a řeckokatolickou. Řeckokatolíci nyní budou usilovat o vybudování svého vlastního nového kostela anebo nalezení vlastního příhodného prostoru, ale prozatím budou moci věřící v našem kostele poznat obě liturgie.

Řeckokatolické bohoslužby u nás probíhají o nedělích v 10:15. Další příležitostné bohoslužby jsou dle rozpisu, který naleznete u nás na nástěnce, anebo na webu řeckokatolické farnosti *https://grkat-brno.cz*.

SVĚTOVÝ DEN MIGRANTŮ

V neděli 26. října si církev připomíná Světový den migrantů a uprchlíků. I když koronavirová krize ovládla pozornost společnosti, nesmíme zapomínat ani na další těžkosti, které trápí náš svět. Zároveň jim ale nesmíme podléhat a je třeba zachovat si zdravý křesťanský pohled na věc a s jasnou myslí a klidným srdcem řešit situace, do kterých se naše společnost dostává.

Papež František má ale ještě další obavu, a to že až vyřešíme současnou zdravotnickou krizi, v touze vrátit se ke starému způsobu života, zabředneme do konzumu ještě hlouběji. Byl to právě tento starý způsob života, který více rozděloval, než spojoval: „V encyklice Fratelli tutti jsem vyjádřil jednu svou obavu a jedno své přání; obojí má v mém srdci důležité místo: ‚Až jednou tato zdravotní krize pomine, bylo by nejhorší odpovědí vrhnout se ještě hlouběji do horečného konzumního stylu života a do nových forem sobecké sebezáchovy. Kéž Bůh dá, abychom po tom všem už v naší mentalitě nebyli oni a tamti, nýbrž jen my (č. 35).‘“

Papež také upozorňuje na zvláštní fenomén. Dříve totiž bylo nutné, aby člověk vyšel ven ze svého domova, aby druhým mohl projevit svoji lásku a šířit křesťanskou radostnou zvěst. Dnes lidé naopak přichází k nám a máme skvělou příležitost ukázat opravdovou pohostinnost, na které je naše západní civilizace postavena, která může inspirovat celý svět. „Aniž bychom museli odcházet ze svého prostředí, můžeme konkrétně svědčit o křesťanské víře skrze dobročinnost a s hlubokou úctou k jiným náboženstvím.

Setkání s migranty a uprchlíky jiných vyznání a náboženství je úrodnou zemí pro rozvoj ekumenického a mezináboženského dialogu, který je upřímný a obohacující."

„Budoucnost naší společnosti je v pestrosti, obohacené růzností a mezikulturními vztahy. Proto se musíme dnes učit žít spolu v souladu a v pokoji. Obzvláště drahý je mi obraz, kdy o křtu církve, o Letnicích, lidé z Jeruzaléma poslouchali zvěst o spáse hned po seslání Ducha Svatého: ‚My Parthové, Médové, Elamité, obyvatelé Mezopotámie, Judska a Kapadokie, Pontu a Asie, Frýgie a Pamfýlie, Egypta a libyjského kraje u Kyrény, my, kteří jsme připutovali z Říma, židé i proselyté, Kréťané i Arabové: slyšíme, jak našimi jazyky hlásají velké Boží skutky.'

Je to obraz nového Jeruzaléma (srov. Iz 60; Zj 21,3), kde se všechny národy spojily v míru a ve svornosti, oslavovaly Boží dobrotu a nádheru tvorstva. Ale abychom tohoto Ideálu dosáhli, musíme se snažit bourat zdi, které nás dělí, a stavět mosty, které umožňují kulturu setkávání, uvědomit si úzké vzájemné propojení. V tomto ohledu nám současné migrace nabízejí možnost překonávat strach, nechat se obohatit darem odlišnosti druhého. Pokud chceme, můžeme přetvářet hranice v privilegované místo pro setkání, kde může zazářit zázrak toho, že vytváříme stále početnější my."

Text poselství svatého otce ke Světovému dni migrantů a uprchlíků naleznete na webu *www.cirkev.cz*.

VZÁCNA RELIKVIA Z TALIANSKA V BRATISLAVE

Bratislavský kostol milosrdných bratov v samom centre mesta dostal nedávno relikviu zo srdca jednej z veľkých postáv Hospitálskej rehole sv. Jána z Boha – sv. Richarda Pampuriho (1897-1930). O vzácny dar z Talianska požiadal prior bratislavskej komunity milosrdných bratov Richard Jombík OH generálneho postulátora rehole.

Vysvetlil aj dôvod: „Naša bratislavská nemocnica je univerzitnou nemocnicou, kde si vykonávajú prax aj študenti medicíny a pripravujú sa na svoje povolanie. Zdravotníctvo je u nás dodnes poznamenané zásahmi bývalého režimu, keď boli v r. 1950 rehoľné nemocnice poštátnené a po revolúcii v r.1989 zas niektorí chceli vytvoriť zo zdravotníctva obchodné firmy. Takto ho však zničili. Je preto potrebné, aby sa dostali na Slovensko svätci, ktorí pomáhali zdravotníctvu. Sv. Richard Pampuri bol takýmto človekom, pôsobil v milánskom regióne. V 30-tych rokoch 20. storočia bol jedným z tých lekárov, ktorí sa nebáli ísť aj proti prúdu.

Aj cirkev ho pozdvihla do role nebeského patróna lekárov a zdravotníkov. Zomrel 1.mája 1930 a už 1.novembra 1989 bol svätorečený. Práve v dnešnej dobe, keď sme postihnutí morovou nákazou vírusu, potrebujeme, aby pomáhal zdravotníkom v tomto meste, ale aj v tejto krajine," uviedol brat Richard OH. Zo života sv. Richarda Pampuriho je známe, že pri výkone lekárskej praxe bola preňho rozhodujúca služba a pomoc ľuďom.

Istý vidiečan s vďačnosťou spomínal na „svätého doktora," ktorý ho v kritickom období ťažkej choroby navštívil až štyrikrát cez deň a bdel pri ňom v noci, a to nezištne. Od chudobných chorých neprijímal peniaze, ba najchudobnejším sám zaobstaral lieky, prikrývky a neraz im dal aj peniaze. Denne chodil na sv. omšu a pristupoval k sviatostiam. V Morimonde založil krúžok katolíckej mládeže a bol jeho predsedom. Pre mládež pripravoval prednášky, debatoval o kultúre, morálke, askéze, vysvetľoval evanjelium… Na radu duchovného vodcu a spolupracovníka v misijných dielach Richarda Berrettu požiadal o prijatie do rehole. Noviciát začal 21. okt. 1927 v kláštore pri nemocnici sv. Uršule v Brescii. Z úcty k svojmu duchovnému priateľovi Richardovi Berrettovi prosil predstavených, aby smel nosiť reholné meno Richard. Dňa 24. októbra 1928 zložil prvé reholné sľuby. Po nich ho predstavení poverili, aby pripravoval mladých spolubratov na dosiahnutie ošetrovateľských diplomov. Okrem toho viedol zubnú ambulanciu. zubnej ambulancie. Bol veľmi obľúbený. Zomrel vo veku necelých 33 rokov.

Jeho relikvia je umiestnená v bratislavskom kostole Návštevy Panny Márie, ktorí spravujú milosrdní bratia. Ľudia si ju môžu uctiť, odovzdať tu svätcovi svoje úmysly a prosby. V kostole nechýba ani drevená socha svätca, ktorú tu inštalovali už pred niekoľkými rokmi. Ako upozornil brat Richard Jombík OH, v slovenčine vyšiel už aj životopis svätca, ktorý už bol opakovane vysielaný na pokračovanie v katolíckom Rádiu Lumen. Prior bratislavského konventu milosrdných bratov, ktorý nosí reholné meno práve po spomínanom talianskom svätcovi, na otázku, či si ho vybral sám, uviedol: „On sám si ma zavolal, potom som aj dostal jeho meno. Nevedel som, aké povolanie si zvoliť, akým smerom sa uberať, keď som mal pätnásť rokov. A a on si ma vybral ako zdravotníka a takto ma viedol v nemocnici a priviedol ma potom aj do kňazskej služby, "dodal brat Richard. O relikvii odvysielala reportáž aj slovenská verejnoprávna televízia v rámci náboženského magazínu Orientácie v júli tohto roku.

PÁPEŽ NA SLOVENSKU
CENNÉ POSOLSTVÁ O SLOBODE, KRÍŽI I PRÍKLADE PANNY MÁRIE

Počas septembrovej návštevy Sv. Otca Františka na Slovensku (v dňoch 12.- 15.9. 2021) zaznelo mnoho cenných posolstiev, ktoré odovzdal vo svojich príhovoroch, ale aj gestách, či cez mnohé stretnutia.

„Sloboda je vždy cestou, niekedy ťažkou, ktorú treba neustále obnovovať, bojovať za ňu každý deň. Na to, aby ste mali skutočnú slobodu, nestačí, aby sme boli slobodní na vonkajšej rovine alebo v spoločenských štruktúrach. Sloboda nás priamo volá k zodpovednosti za svoje rozhodnutia, k rozlišovaniu, k tomu, aby sme rozvíjali životné procesy... Mať všetko regulované je začiatkom kazuistickej morálky. V duchovnom a cirkevnom živote máme pokušenie hľadať falošný pokoj, ktorý nám zaručuje bezproblémový stav, namiesto evanjeliového ohňa, ktorý nás znepokojuje, ktorý nás premieňa...Cirkvi, ktorá nedáva priestor dobrodružstvu slobody – aj v duchovnom živote – hrozí to, že sa stane rigidnou a zatvorenou,“ uviedol pápež František v bratislavskej Katedrále svätého Martina na stretnutí s biskupmi, kňazmi a rehoľníkmi.

Jeho slová silne zarezonovali aj počas príhovoru k židovskej komunite v Bratislave, o.i. povedal: „*Svet potrebuje otvorené dvere. Sú znakmi požehnania pre ľudstvo. Otcovi Abrahámovi Boh povedal: „V tebe budú požehnané všetky pokolenia zeme!“ (Gn 12, 3). Je to refrén, ktorý poznačuje životy otcov (porov. Gn 18, 18; 22, 18; 26, 4)... Tu, v tejto slovenskej zemi, zemi stretnutí medzi východom a západom, severom a juhom, rodina synov Izraela nech naďalej rozvíja toto povolanie byť znakom požehnania pre všetky pokolenia zeme.*“ Mladým ľuďom na stretnutí v Košiciach zasa adresoval tieto výstižné slová: „*Na to, aby bol život veľký, je potrebné jedno aj druhé: láska a hrdinstvo. Pozeráme sa na Ježiša, hľadíme na Ukrižovaného, je tu oboje: bezhraničná láska a odvaha dať svoj život až do konca, bez polovičatosti. Máme pred očami blahoslavenú Annu (Kolesárovú –pozn. aut.), hrdinku lásky. Hovorí nám, aby sme sa usilovali o vysoké ciele. Prosím vás, nenechajme dni nášho života plynúť ako epizódy v telenovele. Preto keď snívate o láske, neverte v špeciálne efekty, ale v to, že každý z vás je výnimočný: každý z vás...*“

Medzi Rómami

Mnohí netajili zvedavosť, čo pápeža privádza medzi rómsku komunitu

na „neslávne známe“ košické sídlisko Luník IX., ktoré „preslávili“ obrazy zničených činžiakov a obytných štvrtí, pripomínajúce „biedny štát v štáte“. No pápež František, ktorý často hovorí o potrebe vychádzať na periférie a tam žiť a hlásať evanjelium cez skutky lásky a solidarity, dal cez svoj príhovor na Luníku IX. túto odpoveď „zvedavcom“, pátrajúcim po príčine, čo sem hlavu Katolíckej cirkvi priviedlo: „*Počúvajme však, čo Ježiš hovorí v evanjeliu: „Nesúďte“ (Mt 7,1). Evanjelium nesmie byť osladzované, ani zriedené. Nesúďte, hovorí nám Kristus. Koľkokrát, naopak, nielen hovoríme bez základu alebo z počutia, ale považujeme sa za spravodlivých, keď sme prísnymi sudcami ostatných. Zhovievaví k sebe, neoblomní k ostatným. Ako často sú súdy vlastne predsudky, ako často si to zamieňame! Je to znetvoriť*

slovami krásu Božích detí, ktorými sú naši bratia.“ Pápež František ocenil prácu saleziánov medzi Rómami. Organizátori pripravili pri tejto príležitosti aj veľmi hodnotný program so svedectvami, ktoré si Sv. Otec vypočul a povzbudil miestnu rómsku minoritu.

Ekumenické mosty

Veľmi vážny apel pápež František „odovzdal“ aj členom Ekumenickej rady cirkví, možno ho nájsť v týchto jeho slovách: *„Existuje (totiž) pokušenie znova sa stať otrokmi, iste, už nie režimu, ale ešte horšieho otroctva, toho vnútorného. Pred týmto vystríhal Dostojevskij v slávnom príbehu Legenda o Veľkom inkvizítorovi. Ježiš sa vrátil na zem a uväznili ho. Inkvizítor mu adresuje ostré slová: vznáša proti nemu obžalobu, že dal ľudskej slobode príliš veľkú dôležitosť. Hovorí mu: „Chceš ísť do sveta a ideš s prázdnymi rukami, s akýmsi prísľubom slobody, ktorý oni vo svojej prostoduchosti a vrodenom rozvratníctve nemôžu ani pochopiť, ktorého sa boja a ľakajú – lebo nikdy nebolo pre človeka a ľudskú spoločnosť nič neznesiteľnejšie ako sloboda!“ (Bratia Karamazovovci I., Bratislava 1990, s. 311). A ešte pritvrdzuje, keď dodáva, že ľudia sú pripravení vymeniť svoju slobodu za pohodlnejšie otroctvo, podriadenie sa niekomu, kto za nich rozhodne, aby mali chlieb a istoty. A tak Ježišovi vyčíta, že sa nechcel stať cisárom, aby zlomil svedomie ľudí a nastolil pokoj silou.*

Namiesto toho naďalej uprednostnil ľudskú slobodu, kým ľudstvo žiada „chlieb a niečo k tomu". Drahí bratia, nech sa nám nestane takáto vec; pomôžme si navzájom, aby sme nepadli do pasce uspokojenia sa s chlebom a niečím k tomu. Lebo toto riziko prichádza znenazdania, keď sa situácia znormalizuje, keď sme sa ustálili a usadili s cieľom zachovať si pokojný život" Na Božskej liturgii v Prešove, ktorú slávil s gréckokatolíckymi kňazmi, v homílii veľavravne pripomenul: *„Neobmedzujme kríž iba na predmet zbožnosti a o to menej na politický symbol alebo na znak náboženského a sociálneho významu. Z nazerania na kríž vychádza druhý krok: vydávanie svedectva. Keď sa pohľadom ponoríme do Ježiša, jeho tvár sa začne odrážať na našej: jeho črty sa stanú našimi, Kristova láska si nás podmaní a premení nás. Myslím na mučeníkov, ktorí v tomto národe vydávali svedectvo Kristovej lásky vo veľmi ťažkých časoch, keď všetky okolnosti radili mlčať, zostať v bezpečí, nevyznávať vieru. Ale nemohli, nemohli nevydávať svedectvo. Koľko ušľachtilých ľudí trpelo a zomrelo tu na Slovensku kvôli menu Ježiš! Svedectvo naplnené z lásky k Tomu, na koho toľko hľadeli. Tak, až sa mu začali podobať, dokonca aj v smrti."*

Šaštín a pápežské „prekvapenia"

No a v Šaštíne, centre úcty k Sedembolestnej Matke Božej, kde vyvrcholil pobyt Sv. Otca na Slovensku slávnostnou sv.omšou (na ktorej nechýbali ani verejní činitelia a prezidentka SR), v homílii adresoval ľuďom toto posolstvo: *„Aj dnešné evanjelium nám ukazuje Máriu na ceste: smerom k Jeruzalemu, kde spolu s Jozefom, svojím ženíchom, obetuje Ježiša v Chráme. Celý jej život bude cestou za jej Synom, ako jeho prvej učeníčky, až do cieľa, na Kalváriu, pod jeho kríž. Mária neustále kráča. Takto je Panna Mária vzorom viery pre tento slovenský národ: viery, ktorá sa vydáva na cestu, vždy pobádaná jednoduchou a úprimnou zbožnosťou, vždy na púti, v hľadaní Pána. Kráčaním premáhate pokušenie statickej viery, ktorá sa uspokojí s nejakým obradom alebo starou tradíciou, vychádzate zo svojho vnútra, nesiete v batohu svoje radosti a bolesti a robíte zo svojho života púť lásky k Bohu a k bratom a sestrám. Ďakujem za toto svedectvo! A prosím vás, zostaňte na ceste, stále! Nezastavte sa! Ešte chcem dodať jedno. Povedal som: „Nezastavte sa!", lebo keď sa Cirkev zastaví, ochorie; keď sa biskupi zastavia, ochorie Cirkev; keď sa kňazi zastavia, ochorie Boží ľud."* Sv. Otec pri odchode zo Slovenska netajil: *„Všetkých si vás nesiem v srdci."*

A už vo Vatikáne po návrate takto zhodnotil svoje postrehy a dojmy: *„Vzdávam vďaky Bohu za to, že mi dovolil uskutočniť túto apoštolskú cestu.“* Svätý Otec priznal, že *„videl svätý Boží ľud, ktorý je verný“* a *„ktorý zažil ateistické prenasledovanie.“* Rehoľné sestry Matky Terezy, ktoré navštívil v Bratislave označil za *„hrdinky tejto civilizácie.“* A dodal: *„Evanjelizačné dielo solúnskych bratov a spolupatrónov Európy (sv. Cyrila a Metoda – pozn.aut.) počas stáročí stále sprevádzalo slovenský národ.“* Treba poznamenať, že Sv. Otec nezostal nič dlžný ani svojej povesti, ako zvykne nečakane prekvapiť (napríklad zatelefonovaním na miesta, kde by to nečakali), tak tentoraz neplánovane predĺžil stretnutie s komunitou jezuitov v Bratislave na pôde apoštolskej nunciatúry (on sám je jezuitom) o hodinu a pol. A nečakane zavítal

medzi kuchárky do exercičného jezuitského domu v Prešove: tie totiž nemohli byť prítomné na liturgii a „vyslali signál“, že im je to veľmi ľúto.

Čo zasiahlo najviac?

A ako zhodnotil návštevu Sv. Otca prior bratislavského konventu milosrdných bratov brat Richard Jombík OH, ktorý nechýbal v Šaštíne so skupinou spolupracovníkov? Tí tam slúžili spolu s Maltézskymi rytiermi ako dobrovoľníci, starajúci sa o vozíčkárov. *„Maltézsky rád potreboval lekárov a zdravotníkov, tak sme sa takto spojili. Spájajú nás trojročné skúsenosti, bola to veľmi dobrá spolupráca a máme už vytvorené priateľské vzťahy medzi nimi a našimi spolupracovníkmi a spájajú nás aj blízke charizmy. František ma oslovil už od prvých chvíľ zvolenia za pápeža, keď hovoril o chudobnej Cirkvi, pripomína nám: Nekladťe dôraz na vonkajšie znaky, ale žite duchovne!- to ma zasiahlo. Z jeho prejavov na Slovensku ma oslovilo napríklad to, aby sme boli takí, ako sv. Cyril a Metod. Hovoril tiež o tom, že každý kňaz, biskup by mal nájsť také výrazové prostriedky, ktorým budú rozumieť ľudia navštevujúci chrámy: jednoduchí, aj vzdelaní. A veľmi dôležitý zostáva jeho apel, že sloboda, tvorivosť a dialóg by sa mali dostať do našich rehoľných a cirkevných*

komunít. Lebo slobodní ľudia dokážu byť aj tvoriví a dokážu tvorivo poskytovať starostlivosť o chorých, ale aj svojich kolegov. Keď budú tvoriví, dokážu aj viesť dialóg.“ A dodáva: *„Možno len poďakovať tým, ktorí sa ujali prípravy pápežskej návštevy, lebo nato mali len tri mesiace. Verím, že za pár rokov sa objavia nové kňazské i rehoľné povolania ako ovocie návštevy Sv. Otca. Lebo to, čo povedal Sv. Otec bude pre tie nové povolania novým impulzom do ich života,“* zhrnul svoje dojmy predstavený bratislavskej komunity milosrdných bratov brat Richard Jombík OH.

Lekár – dobrovoľník v Šaštíne o skúsenosti z „pápežskej návštevy“

„Bola to zážitok plný dojmov, poznačený dobou, v ktorej sa návšteva konala. V každom prípade, vidieť naživo námestníka Ježiša Krista a vypočuť si jeho hlboké myšlienky bol veľký duchovný zážitok. Rovnaký pocit som mal z pútnikov, ktorí aj s deťmi prespávali v jednotlivých sektoroch, aby pápeža mohli stretnúť, ako aj rôzne postihnutých ľudí, ktorí napriek hendikepom neváhali dôjsť do Šaštína. V našom sektore pre zdravotne znevýhodnených sa našťastie nič vážnejšie nestalo. Bolo to aj vďaka precíznej príprave a nepretržitej pomoci našich zdravotníkov a dobrovoľníkov, ktorí po celý čas dohliadali, aby ľudia mali na hlave pokrývky, keď pálilo slnko, aby mali dostatok tekutín a pomáhali tiež pútnikom pri používaní toalety pri príchode a odvoze .

Ako všade, tak aj pri tak náročnej príprave v relatívne krátkom čase vznikla aj tu situácia , kedy pravdepodobne zlou koordináciou boli ZŤP (zdravotne ťažko postihnutí) pútnici odklonení na najvzdialenejšie parkovisko od sektoru ZŤP a ZŤP parkovisko, ktoré bolo takmer pri vchode do areálu, zívalo po celý čas prázdnotou. Dobrovoľníci však spolu s rodinnými príslušníkmi a samotnými „ZŤP pútnikmi“ situáciu nakoniec zvládli, dodržal sa aj časový harmonogram uzatvárania sektorov a tak si mohli všetci pútnici „užiť“ blízkosť pápeža, prechádzajúceho v papamobile.“ Takto návštěvu hodnotí MUDr. František Špaček, námestník riaditeľa Univerzitnej nemocnice s poliklinikou milosrdných bratov v Bratislave.

Andrea Eliášová

ZBOŽNOST JE UŽITEČNÁ KE VŠEMU

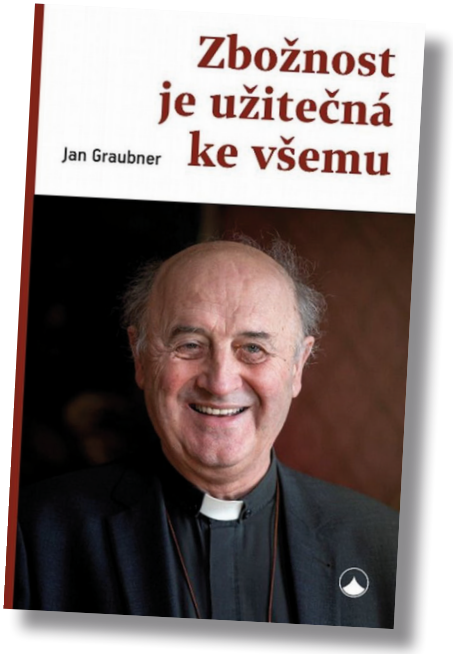
Mons. Jan Graubner

V knížce Zbožnost je užitečná ke všemu podává olomoucký arcibiskup a předseda České biskupské konference Jan Graubner svědectví o tom, co prožíval na těle i na duchu během svého zápasu s nemocí COVID-19. Kdy nejvíce pocítil svá omezení? A jak se ho v nejhlubší krizi dotýkal Bůh?

To jej přivádí k úvahám o základech duchovního života. Život s Bohem není strnulý – je to spíše pohyb od jednoho úkolu k dalšímu, zcela jinému. V tomto pohybu pak vnímáme lépe, jak spolu úzce souvisejí duchovní život a naše zdraví, modlitba a naše stresy, hledání Boží vůle a naše zralost nebo čisté svědomí a naše motivace jednat dobře.

Nejsme na světě sami, žijeme ve vztazích. Máme odpovědnost za své manželství, svou rodinu, své město, svou firmu i svou zemi. Zbožnost je opravdu užitečná ke všemu. Díky ní zvládáme těžké osobní krize, ona je oporou a pevným základem našeho života i tmelem našich vztahů.

Knížka je výrazem vděčnosti arcibiskupa Jana Graubnera za podporu, jíž se mu od lidí dostávalo v době, kdy byl upoután na nemocniční lůžko. I proto najdeme v jejím závěru několik modliteb.

Karmelitánské nakladatelství
http://eshop.cirkev.cz
149,- Kč, 112 stran, vydáno 2021

ŘEHOLNICE BĚHEM KOMUNISMU V LETOVICKÉM KONVENTU

Péče o nemocné je spjata s řeholními řády již od nepaměti. Milosrdní bratři měli tradičně na starosti muže a o ženy pečovaly zase ženské řády a kongregace. Po vzniku Československa v roce 1918 začala vznikat v našich řádových nemocnicích ženská oddělení, o jejichž správu a lékařskou péči byly požádány řeholnice.

Tato spolupráce fungovala až do převzetí vlády komunisty v roce 1948. V tomto období začalo pronásledování řeholníků a řeholnic, při kterém byly zabavovány majetky movité i nemovité. Kláštery byly vyklízeny a jejich obyvatelé internováni do sběrných klášterů. Řády a kongregace zaměřující se na péči o nemocné a přestárlé získaly jistou toleranci, která jim však nakonec byla také odebrána. Kvůli nedostatku kvalifikovaných pracovníků a jisté oblibě mezi obyvatelstvem bylo velice obtížné tyto ošetřovatele zdiskreditovat, proto byli pod neustálým drobnohledem a čekalo se, až udělají jakoukoliv chybu, za kterou by mohli být obviněni a byly jim sebrány i ty minimální výsady.

Veškerá zdravotnická zařízení byla zestátněna v roce 1949 a komunisté se neustále snažili znepříjemňovat život bratřím i sestrám působícím v těchto domech. V případě bratří byl jejich prostor neustále zmenšován ve prospěch zdravotních zařízení. V Letovicích byly dokonce zabaveny i části konventu, jež nespadaly pod nemocnici. Ale i přes neustálý tlak ze strany úřadů dokázali bratři vytrvat.

Trochu klidnější období nastalo, když do letovického domu dorazily z třebíčské nemocnice Milosrdné sestry III. řádu sv. Františka pod ochranou sv. Rodiny. Tato kongregace byla založena 15. března 1886 v Brně

a věnovala se službě nemocným v rodinách a nemocnicích. Později rozšířila kongregace svou činnost o výuku na dvou ošetřovatelských školách v Brně a v Jihlavě. Sestry byly na příkaz státních orgánů přeloženy do letovického ústavu[1], aby vykonávaly ošetřovatelskou službu, a když jim bylo zakázáno pracovat v nemocnicích, sloužily v domovech důchodců a v ústavech. Jejich nastěhování se uskutečnilo 1. července 1955. Podle letovické kroniky jich přišlo do konventu postupně 21.[2] Jejich představenou byla S. M. Renata Křížová. K pobytu jim byly přiděleny byty v celém druhém patře západního traktu budovy, kde si zřídily svou klausuru a jídelnu.[3] Dále jim byl přidělen pokoj ve dvoře nad prádelnou. V kostele si zřídily oratorium z bývalého hraběcího kůru a na boční oltář se sv. Janem Nepomuckým si postavily sochu zakladatele své řehole sv. Františka z Assisi. Na zahradě si postavily sloupek s obrázkem Panny Marie. Mezi pacienty i obyvateli Letovic byly velmi oblíbené.

Sestry i přes svou oblíbenost působily v Letovicích jen do roku 1959, kdy byla jejich představená S. M. Renata Křížová[4] zatčena, když se vracela z porady představených v Lechovicích, kde byl zřízen jejich domovský dům po zabavení brněnského konventu. Její místo nahradila S. M. Čestmíra Jilečková. Krátce na to sdělilo vedení léčebny, že z rozhodnutí Krajského národního výboru v Brně musí řádové sestry opustit zdejší ústav do 31. července 1959. Sestrám však bylo zakázáno odejít společně a bylo jim dovoleno odcházet ve skupinkách maximálně po 2-3 osobách. Sestry byly přiděleny do různých domovů důchodců v Čechách a na Moravě, kde již působily sestry téhož řádu. Poslední sestra odjížděla z Letovic ráno 1. srpna.

Milosrdné sestry byly nahrazeny sestrami Kongregace dcer Nejsvětějšího Spasitele ze Znojma. Tato kongregace byla založena v roce 1849 ve Francii a následně se rozšířila téměř do celého světa. Do Československa přišly sestry v roce 1927, kdy jim byla svěřena péče o Veřejnou městskou nemocnici ve Znojmě, o kterou se staraly až do doby, kdy musely nemocnici v době komunismu opustit.

Do Letovic dojelo autobusem 25 sester, které velice dojalo, že mohou pracovat v léčebně, jelikož jim bylo jako i Milosrdným sestrám zapovězeno pracovat v nemocnicích, ale směly pracovat v zaopatřovacích ústavech, mezi které spadala i nemocnice milosrdných bratří. Sestry se nastěhovaly do stejné klausury jako předešlé. Na zahradě si v blízkosti obrázku Panny Marie postavily dřevěnou chatu sloužící v létě k rekreaci. Představenou byla S. Engelberta Grillowitzerová a provinční představou S. Angela Valová, které v ústavu také vykonávaly ošetřovatelskou službu. Sestry nezastávaly jen posty ošetřovatelek, ale pracovaly i v kuchyni.[5]

Avšak také jako předešlé nezůstaly v Letovicích dlouho. Z rozhodnutí Krajského národního výboru v Brně musely sestry opustit zdejší zařízení z důvodu, že se ústav ruší a zřizuje se z něj II. interna jako pobočka boskovické nemocnice. Jelikož stále platil zákaz pracovat v nemocnicích, tak byly převedeny do Ústavu sociální péče pro mentálně postižené chlapce v Borotíně u Vacenovic, kde nakonec působily až do roku 1991. Stěhování se uskutečnilo 1. srpna 1964. Při něm se nejedna ze sester neubránila slzám. Po celou dobu služby si získaly svoji laskavou a vzornou péčí všeobecnou oblibu. Bylo proto velice těžké nejen pro sestry, ale i bratry a pacienty, že byli nuceni se opět rozloučit.

Komunistický režim byl nemilosrdný k církevním organizacím, kdy valnou část řeholníků i řeholnic často

přemisťoval, aby narušil jejich pospolitost a znemožnil jim vychovat další generace. Kromě toho se také všemožně snažil omezit komunikaci řádů s jejich zahraničními konventy, jelikož touto cestou se dostávaly ven informace o porušování lidských práv. Řada z nich skončila ve vězení za různá domnělá provinění, která následně sloužila k jejich diskreditaci v očích veřejnosti.

Dana Surá

[1] Nemocnice byla ještě několikrát přejmenována nejprve v roce 1956 (Krajský ošetřovací ústav pro chronicky nemocné), v září 1958 (Léčebna nemocí vnitřních) a v roce 1974 (Léčebna pro dlouhodobě nemocné).

[2] Nejprve přicestovalo 13 sester z Třebíče, poté 3. července také tři z Třebíče, pak o další dva dny později tři z Jičína a nakonec ještě další dvě. Z toho pět pracovalo v kuchyni a zbytek jako ošetřovatelky.

[3] Podle kroniky Milosrdných sester byly první dojmy z ubytování i pracoviště neuspokojující. Sestry se potýkaly se špínou a nepořádkem, ale i se zbídačeným a žalostným stavem pacientů (špinaví, nazí, neošetření a někteří i s proleženinami).

[4] Sestra Renata Křížová byla odsouzená k 28 měsícům odnětí svobody, které si odpykávala v Jiřetíně pod Jedlovou. Byla obviněna z trestného činu podvracení republiky. Krom toho ji také obviňovali z nepřijetí individuálních platů (neshodovalo se to s jejich náboženským přesvědčením), neúčasti při volbách, odmítnutí registrace či přijetí vojenských knížek, z přijímání a obeznamování ostatních sester s oběžníky Matky Milady. K tomu ještě přidali účast na tajném vedení kongregace.

[5] Mezi sestrami sloužila i S. Josefa Anna Katinová (1928–2018), která pracovala jako zdravotní sestra ve Veřejné městské nemocnici ve Znojmě do roku 1959, kdy byla s ostatními sestrami přesunuta do nemocnice milosrdných bratří v Letovicích, kde působila do roku 1964. Posléze pracovala s ostatními sestrami v Ústavu sociální péče v Borotíně do roku 1991.

Zdroje:

Pamětní kniha konventu Milosrdných Bratří Letovicích (1914–1986).

LAZÁRKOVÁ, Marie: **Cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili**. In: Život farností Znojma 6/2018, s. 6-7.

VÁLOVÁ, Martina: **Kongregácia Milosrdných sestier III. rádu sv. Františka pod ochranou Svätej Rodiny od nástupu totality do Pražskej jari**. 2011 (Dipl. práce).

OPRAVA

V článku Příběh kláštera v Novém Městě nad Metují v minulém čísle zpravodaje se objevily dvě nepřesnosti, ty bychom rádi uvedli na pravou míru. Jedná se především o nesprávnou měnovou jednotku u uvedených částek věnovaných na stavbu kláštera. Místo „rýnských zlatých", tzv. florénů (zkr. fl.), byly v článku uvedeny franky (zkr. fr.). Dále jde o datum vysvěcení kláštera s nemocnicí. To mělo proběhnout v pátek 8. srpna 1698. Toto datum se objevuje v práci Johanna de Deo Sobela Dějiny a slavnostní spis rak.-české řádové provincie Milosrdných Bratří z roku 1892, ze kterého čerpala i většina pozdější literatury. Avšak v jiných zdrojích je uvedena středa 3. srpna 1698, a to především v knize historika Petra Jelínka a kolektivu Germanische Provinz des Hospitalordens des Hl. Johannes von Gott bis 1780 (Teil I.).

BR. GODHART FRANTIŠEK ZBRASLAVSKÝ

František Zbraslavský se narodil 16. července 1889 v Třebnušce jako nejstarší z šesti dětí Josefa a Veroniky Zbraslavských. Ve svém útlém věku přišel o své dva mladší sourozence, kteří zemřeli v necelém jednom roce života na střevní katar a zánět mozkových blan. Základní vzdělání získal na obecní škole.

Do řádu vstoupil v Praze v lednu 1914, kde ještě téhož roku 19. června podstoupil obřad obláčky, při kterém přijal od převora a novicmistra Theobalda Bílého řeholní jméno Godhardus. Jednoduché sliby složil 28. dubna 1918 do rukou provinciála Veremunda Tvrdého také v Praze. Po složení jednoduchých slibů zastával pozici sběrače, kterou vykonával poctivě celá léta, i když byl postupně přesouván do různých klášterů. Během sbírek se snažil pomáhat potřebným lidem, kupříkladu jim i trhal zuby, až z toho měl místy nepříjemnosti. Po ročním pobytu v Těšíně (1920) byl přeložen do Brna, kde působil do roku 1924, během něhož složil slavné sliby. Následně byl rok ve Skalici (1924), ve Vizovicích (1925) a v Prostějově (1926).

V roce 1931 se vrátil do Vizovic, kde nepůsobil už jako sběrač, ale zastával post ošetřovatele a vedl agendu s informacemi o pacientech (tzv. knihy nemocných). Po třech letech poctivé práce se přesunul do Letovic, kde vypomáhal v nemocnici jako ošetřovatel. Po Letovicích krátce pobyl ve Skalici a v Brně, odkud se dostal do Kuksu. Tam pracoval opět jako ošetřovatel a zapisovatel knih nemocných. Působil zde do mnichovské dohody, kdy po jejím podpisu museli bratři i s chovanci opustit areál, jelikož kukský klášter spadal do Sudet.

Bratr Godhardus se dostal koncem února 1939 do Prostějova, kde poklidně pečoval o nemocné, než bylo v Berlíně rozhodnuto, že řádu bude zakázáno působit z důvodu podpory pronásledovaných osob nacistickým režimem a za odpor vůči okupaci. Bratři mohli zůstat v klášteře, ale nesměli nosit řeholní oděv. Bratr Godhardus tu pobýval do 11. listopadu 1943, kdy byl nucen znovu s ostatními bratry opustit klášter, kvůli tomu, že byla nemocnice přeměněna na vojenský lazaret.

Po opuštění domu byl nucen si najít zaměstnání, ale kvůli jeho špatnému zdravotnímu stavu dostával malou podporu a skončil společně s bratrem Christinusem Šandou u řádových sester sv. Karla Boromejského v ústavu Marta v Prostějově.

Po osvobození města 9. května 1945 byl konvent obsazen ruským vojskem. Poté, co vojsko odtáhlo do Olomouce, se vrátilo pět řeholníků téměř okamžitě do kláštera. Mezi navrátivšími bratry byl i bratr Godhardus. Konvent i nemocnice byly zničeny a jejich vybavení rozkradeno. Bratr Godhardus pomáhal s ostatními bratry stavět konvent a nemocnici zpátky na nohy celé dva roky. Pak odešel do brněnského konventu, kde působil jako asistent ošetřovatele, než onemocněl a krátce na to 19. srpna 1951 zemřel, tedy před 70 lety. I přes veškeré těžkosti byl zásadový a vždy plnil vše, co si zavdal. Byl velice ochotný a rád pomáhal lidem.

Dana Surá

P. Petronius Válek – převor (3), fr. Josef Vakrčka – sakristián (1), ***fr. Gotthard Zbraslavský (7)****, fr. Servulus Kovařík – ošetřovatel (2) a fr. Damián Oucírek – ošetřovatel (4). Kromě nich je na fotografii ještě konventní kněz P. Alois Jašek (5) a čekatel František Vaňa (6)*

KŘÍŽ A JEHO SPIRITUALITA

„Co kdyby Ježíš nebyl ukřižován, ale ukamenován? Křesťané by na krku místo kříže nosili kámen.“ Kříž je v tomto vtipu chytře vystihnutý jako kámen úrazu. Rozčilovalo by se tolik lidí ve světě kvůli kameni jako ozdobě jak to teď bývá s křížem? Pravděpodobně ne, protože kámen je prostě kámen, ale kříž je a vždycky bude nástrojem mučení.

Protože Ježíš byl ukřižován, kříž se stal hlavním symbolem křesťanství. A je to dobře. Protože v symbolu kříže je možné poznat, o čem křesťanství ve skutečnosti je: proměna v něco dobrého a pravdivého. Kříž tedy není ozdobou, a ani jí být nechce. Kříž jednoduše je tím, čím je: křížem. Přesto je v něm mnohem víc.

Zatímco kříž vždy býval znakem bolestivé smrti, pro křesťany je znakem víry, naděje a lásky. Žádné znamení nevyjadřuje křesťanskou víru lépe než kříž. Kříž dává naději, že po utrpení dneška přijde vykoupení, a je připomínkou, že vzal a bere tento kříž na sebe z lásky k lidem.

Už raná křesťanská společenství si uvědomovala, jaká je to troufalost v kontextu tehdejší doby a náboženské situace věřit v ukřižovaného Krista. Apoštol Pavel také píše: „Židé žádají zázračná znamení, Řekové vyhledávají moudrost, ale my kážeme Krista ukřižovaného. Pro Židy je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství, ale pro povolané, jak pro Židy, tak pro Řeky, je Kristus Boží moc a Boží moudrost.“ (1. Korintským 1, 22-24) Pro Židy bylo nemyslitelné, aby mesiáš zemřel takto potupnou smrtí, v jejich víře má zvítězit politicky svojí mocí. Bylo proto nepříjemné vůbec připustit, že by Ježíš mohl být mesiášem. Pro Řeky a Římany, kteří věřili v mnoho bohů, bylo nemožné, aby člověk zabitý lidmi byl zároveň Bohem.

I dnes je pro věřící nekřesťany často obtížné a skoro až nemožné pochopit, že Ježíš Nazaretský by měl být zároveň opravdovým člověkem a opravdovým Bohem. Pro některé je to prorok, revolucionář, reformátor nebo rouhač. Ale pouze křesťané věří, že je jediným pravým Bohem ve spojení se Stvořitelem a Duchem svatým.

Bůh není daleko

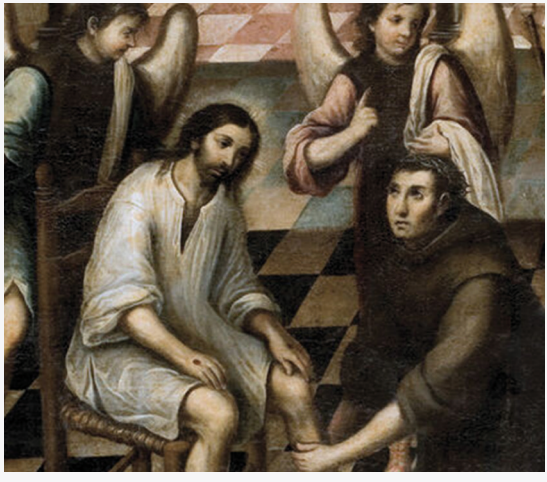
Právě Ježíšova smrt na kříži, kterou podstoupil svobodně, dělá víru křesťanů tak zvláštní a odlišnou. S Ježíšem Kristem se změnil „starověký“ obraz Boha. Bůh není někde daleko, ale je tady s námi a je pro nás. Skrze Ježíše Krista totiž Bůh poznal utrpení, lidské starosti a potřeby. Bůh trpěl jako člověk a chápe tak naše slabosti. Bůh nejenže změnil kříž z nástroje mučení ve znamení naděje, ale především změnil smrt ve věčný život.

Kříž tedy je a zůstává symbolem křesťanské víry a kamenem úrazu. A možná taky podnět k přemýšlení o vlastní víře a možná taky pozvánkou k rozhovoru.

P. Thomas Väth, OH

Z DOPISŮ SV. JANA Z BOHA
Z 2. DOPISU VÉVODKYNI DI SESSA

Tak i vy stále pracujte a zabývejte se milosrdnými skutky… Stále myslíte na utrpení Pána, Ježíše Krista a na jeho drahocenné rány. Říkáte, že jej milujete nade všechny věci světa, že chcete to, co on chce a miluje a ošklivíte si to, co je proti vůli. Pro jeho lásku a dobrotu, ne z jiného důvodu chcete konat dobro chudým a nuzným.

@pontifex

PAPEŽ FRANTIŠEK NA TWITTERU

25. 7. *Drazí prarodiče, jaké je vaše povolání v této době, ve vašem věku? Chránit naše kořeny, předávat víru mladým a pečovat o maličké. Nikdy na to nezapomínejte.*

12. 8. *S pomocí mladých lidí a jejich inovativního ducha může zrealizovat sen o světě, ve kterém je chléb, voda, zdravotní péče a práce pro všechny, a prvně pro ty, kteří to potřebují nejvíce.*

21. 8. *Trpělivost nám pomáhá být milosrdnými ve způsobu, kterým se díváme na sebe, na naše společenství a na svět.*

8. 9. *Vzdělání je jedním z nejúčinnějších způsobů, jak učinit svět a dějiny lidštějšími. Vzdělání je především otázkou lásky a zodpovědnosti předávané z generace na generaci.*

TIRÁŽ

je zpravodaj, který vychází ZDARMA nepravidelně 4× do roka. Vydává ho Hospitálský řád sv. Jana z Boha – Milosrdní bratři. Informuje o životě a aktivitách milosrdných bratří, také o jejich historii, světcích, významných událostech z domova i zahraničí.

V případě zájmu o odběr pište na e-mail: *hospitalita@milosrdni.cz* nebo na adresu: *Milosrdní bratři, Vídeňská 7, 639 00 Brno*. Nezapomeňte uvést počet výtisků, které chcete odebírat.

Vydává:
Konvent Hospitálského řádu
sv. Jana z Boha – Milosrdných bratří
(pro svoji vnitřní potřebu)
Vídeňská 228/7, 639 00 Brno
IČ: 15531678
e-mail: sekretariat@milosrdni.cz
B. ú. 1341663309/0800
tel./fax.: 543 165 319
www.milosrdni.cz

Registrace:
MK ČR E 20257

Redakce:
Bc. Vít Pospíchal, MPA
Br. Martin Richard Macek, OH

Foto:
Archiv OH

Tisk:
Didot, spol. s r. o.

POMOZTE NÁM VYDÁVAT HOSPITALITU!

Zpravodaj Hospitalita vychází zdarma pro všechny čtenáře. Jeho příprava však obnáší nemalé náklady - od času strávného při jeho sestavování a psaní článků, korekce, grafické práce, tisk a hromadná korespondence.
Chceme čtenářům poskytnout co nejkvalitnější provedení, stejně jako je tomu i ve zdravotní péči, kterou poskytujeme našim pacientům.
Své příspěvky můžete posílat zde:

č.k.: 1341663309/0800

variabilní symbol: 1111

Za jakékoliv dary budeme velice vděční!

CENA CELESTÝNA OPITZE

Předání ocenění za vzor v péči
o nemocné a potřebné za ročníky 2020 a 2021
proběhne v pátek 22. října 2021 v 19.00
v kostele sv. Šimona a Judy v Praze
a v živém přenosu TV Noe.

Jelikož zatím nedokážeme odhadnout,
jaká budou na podzim pandemická opatření,
budeme vděčni, když nám zájem
o účast potvrdíte na e-mailu
info@milosrdni.cz. Děkujeme!